

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid(SZW)
Dhr. B. ter Haar
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
Betreft	ons kenmerk	datum
wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014	BAWI/U201301042	29 juli 2013

Geachte heer Ter Haar,

Op 14 maart 2013 hebben wij uw Ministerie ons bestuurlijk advies op het conceptwetsvoorstel WWB-maatregelen 2014 doen toekomen. Deze reactie is samen met Divosa opgesteld. Op 11 april jl. hebben wij een toelichting geschreven op de uitvoeringspraktijk individualisering langdurigheidstoeslag en de verschuiving van de categoriale bijzondere bijstand naar de individuele bijzondere bijstand. Dit hebben wij opgesteld naar aanleiding van een ambtelijk overleg op 3 april jl. tussen VNG, Divosa en SZW. Op beide brieven hebben wij verder weinig reactie gekregen.

Wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014

Op 8 mei jl. hebben wij van uw Ministerie een korte mondelinge toelichting gekregen op de wijzigingen in het wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014. Uit onze contacten met uw Ministerie blijkt dat het wetsvoorstel nu in gewijzigde vorm bij de Raad van State ligt. Wij zouden graag willen zien welke wijzigingen zijn aangebracht in het wetsvoorstel WWB-maatregelen ten opzichte van de versie van februari jl. Wij zouden graag willen weten in welke mate er tegemoet is gekomen aan onze wensen.

Na bestudering van het concept wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014 (begin 2013), kunnen wij alleen maar constateren dat gemeenten slechts zeer beperkte beleidsvrijheid krijgen. Deze beperkte beleidsvrijheid in het wetsvoorstel is in strijd met de toezegging van Staatssecretaris Klijnsma tijdens het Bestuurlijk Overleg SZW en VNG d.d. 17 januari 2013 om gemeenten ruimere beleidsvrijheid te geven voor de uitvoering van taken in het sociale domein. Daar het Rijk in het kader van de drie decentralisaties grote verantwoordelijkheid bij gemeenten legt, past ook een grote mate van beleidsvrijheid. Dit om zo goed mogelijk te kunnen aansluiten bij de behoefte van de burger. Het wetsvoorstel WWB-maatregelen kan niet los gezien worden van de andere decentralisaties. Wij vragen aandacht voor de integrale beleidsvrijheid die gemeenten nodig hebben om van de drie decentralisaties een succes te maken. Gemeenten zien grote kansen om te komen tot innovatie in het totale sociale domein.

Het huidige WWB wetsvoorstel, dat zo weinig beleidsvrijheid biedt, werkt belemmerend om te komen tot die innovatie. Wij pleiten dan ook voor een hardheidsclausule in de wet om een aantal bepalingen anders toe te kunnen passen als dat nodig is, bijvoorbeeld voor het oplossen van multiproblematiek.

Onze bezwaren in het wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014 richten zich met name op de beperkte mate van beleidsvrijheid, sterke verhoging van de uitvoeringskosten en de onuitvoerbaarheid van diverse maatregelen. In de toelichting van 11 april jl. hebben wij bijvoorbeeld aangegeven dat het individueel verstrekken van de bijzondere bijstand leidt tot een sterke verhoging van de uitvoeringskosten. Wij maken ons ook zorgen over het effect van de kostendelersnorm. De inkomenseffecten zullen wel degelijk een wissel trekken op de schuldpositie van deze groep en daarmee de druk op de schuldhelpverlening doen toenemen. Daarnaast verplichten de sanctioneringsvoorstellen gemeenten tot een nieuw afwegingskader met betrekking tot het begrip "naar vermogen", zoals dat in het wetsvoorstel wordt geïntroduceerd. Deze term heeft nog geen juridisch kader en kan tot subjectiviteit in de uitvoering leiden met meer bezwaarprocedures tot gevolg. Juist de gemeentelijke beleidsvrijheid op het terrein van sanctioneringen behoorde tot de decentrale verworvenheden van de WWB. Daarbij spreken wij ook onze zorgen uit voor de gevolgen als mensen daadwerkelijk geen inkomen hebben gedurende drie maanden. De zoekperiode van vier weken wordt al toegepast door gemeenten. Het wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014 laat echter hier ook geen ruimte voor een gemeentelijk afwegingskader.

"Opleggen verplichting tot scholing of opleiding in het kader van arbeidsinschakeling"

Wij willen ook graag uw aandacht voor het conceptwetsvoorstel (Nota van Wijziging) "Opleggen verplichting tot scholing of opleiding in het kader van arbeidsinschakeling". Dit is een wijziging in de Wet Werk en Bijstand en het zal vermoedelijk gelijktijdig met de WWB -maatregelen 2014 in de Tweede Kamer behandeld worden. Graag zouden wij ook dit conceptwetsvoorstel van een bestuurlijke reactie voorzien. Tot op heden krijgen wij niet deze mogelijkheid van uw Ministerie. Wij achten het wenselijk om ook deze Nota van Wijziging te toetsen op uitvoerbaarheid.

Gelijktijdig invoeren Participatiewet en WWB-maatregelen 2014

Tot slot constateren wij dat de keuze van het kabinet om een aantal voor de Participatiewet relevante onderwerpen vast te leggen in aparte wet- en regelgeving (aanpassingen WWB, quotumwet en wet hervorming flexrecht, ontslagrecht en werkloosheidswet), met verschillende invoerdata niet alleen leidt tot onduidelijkheid over de totale impact op gemeenten, maar ook leidt tot een zeer grote belasting van gemeenten (ICT aanpassingen, aanpassingen aan het werkproces en communicatie met de burger). Wij pleiten daarom voor het gelijktijdig invoeren van het wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014 met de Participatiewet en het Wetsvoorstel Hervorming Kindregelingen, namelijk op 1 januari 2015. Graag kijkt de VNG samen het Ministerie naar mogelijke oplossingen zodat beide wetten gelijktijdig kunnen ingaan.

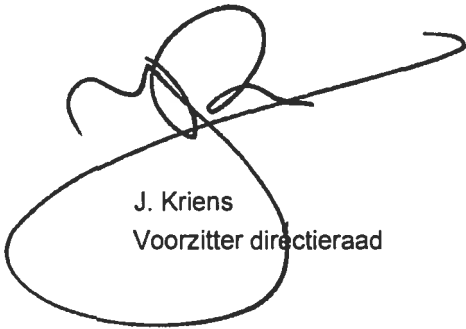
Tot slot

Wij vernemen graag van u of wij het bovenstaande kunnen bespreken in een extra Bestuurlijk Overleg met Staatssecretaris Klijnsma voordat het advies van de Raad van State in de ministerraad wordt besproken en het wetsvoorstel wordt aangeboden aan de Tweede Kamer.

Bijgevoegd vindt u onze bestuurlijke reactie van 14 maart 2013 en de ambtelijke toelichting van 11 april 2013.

Een afschrift van deze brief wordt gestuurd aan het ministerie van BZK en de Raad van State.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
Mw. drs. J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

doorkiesnummer (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft Bestuurlijk advies wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014	ons kenmerk BAWI/U201300373	datum 14 maart 2013

Geachte mevrouw Klijnsma,

Op 5 februari 2013 ontvingen wij het concept wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014 met het verzoek een bestuurlijke reactie te geven. Het concept wetsvoorstel is op 8 maart jl. besproken in de commissie Werk en Inkomen van de VNG. Onze reactie is in het bestuur van de VNG op 14 maart vastgesteld. Deze reactie is opgesteld met Divosa.

Na bestudering van het concept wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014 kunnen wij alleen maar constateren dat de gemeenten slechts zeer beperkte beleidsvrijheid krijgen. Deze beperkte beleidsvrijheid in het wetsvoorstel is in strijd met uw toezegging tijdens het Bestuurlijk Overleg SZW en VNG d.d. 17 januari 2013 om gemeenten ruimere beleidsvrijheid te geven voor de uitvoering van taken in het sociale domein. Daar waar het Rijk in het kader van de drie decentralisaties grote verantwoordelijkheid bij gemeenten legt past daarbij ook een grote mate van beleidsvrijheid. Dit om zo goed mogelijk te kunnen aansluiten bij de behoefte van de burger. Het wetsvoorstel WWB-maatregelen kan niet los gezien worden van de andere decentralisaties. Wij vragen aandacht voor de integrale beleidsvrijheid die we als gemeenten hard nodig hebben om van de drie decentralisaties een succes te maken. Gemeenten zien grote kansen om te komen tot innovatie in het totale sociale domein. Het huidige WWB wetsvoorstel, dat zo weinig beleidsvrijheid biedt, werkt belemmerend om te komen tot die innovatie. Wij pleiten dan ook voor een hardheidsclausule in de wet om een aantal bepalingen anders toe te kunnen passen als dat nodig is voor het oplossen van multiproblematiek.

Onze bezwaren betreffen met name de volgende hoofdpunten:

- Zeer beperkte beleidsvrijheid voor gemeenten;
- Onuitvoerbaarheid wetsvoorstel door intensivering bureaucratie zonder financiële compensatie;
- Onduidelijkheden bij diverse onderdelen van het wetsvoorstel;
- Ontbreken integrale wettekst WWB-maatregelen en Participatiewet.

In onze brief lichten wij deze vier punten nader toe. In de bijlage bespreken we de uitvoeringspunten per onderwerp uit het wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014.

1. Zeer beperkte beleidsvrijheid voor gemeenten

De zeer beperkte beleidsvrijheid voor gemeenten komt tot uitdrukking in de algehele arbeids- en re-integratieplicht, de plicht tot tegenprestatie en de uniformering van de verplichtingen. Dit geldt ook voor de maatregel om verplicht over te gaan tot het weigeren van de uitkering voor een periode van drie maanden. Deze voorgenomen maatregel is naar onze mening buitenproportioneel en contraproductief. De algemene invoering van een zoektijd van vier weken, ook voor 27 jaar en ouder, juichen wij in principe toe. Maar ook hier geldt dat de wet ruimte moet blijven bieden voor individueel maatwerk. Wij zijn zeer kritisch over het feit dat de verplichtingen in de wetstekst uitermate gedetailleerd worden vastgelegd. Naar onze mening is dit niet in overeenstemming met het uitgangspunt van beleidsvrijheid van de WWB. Het wetsvoorstel veronderstelt een uniformering te bereiken, terwijl het vermogen om te werken individueel moet worden beoordeeld.

2. Onuitvoerbaarheid wetsvoorstel door intensivering bureaucratie zonder financiële compensatie

Wij staan zeer kritisch tegenover de uitgangspunten van dit wetsvoorstel. Wij constateren dat in het concept wetsvoorstel dat ter consultatie is voorgelegd aan de VNG en het Uitvoeringspanel (hierna: UP) een deugdelijke onderbouwing met betrekking tot de uitvoeringskosten ontbreekt. Wij zouden de waarschuwing in herinnering willen roepen die in oktober 2012 is gedaan door de Nationale Ombudsman. Hij wees erop dat de aandacht voor de gemeentelijke uitvoering op Rijksniveau systematisch tekortschiet.

Juist bij een wetsvoorstel als dit, met verregaande consequenties voor de uitvoering van gemeenten, vinden wij dat zorgelijk. Wij zouden dan ook graag nog apart reageren op de effecten voor de uitvoering, zodra hiervoor een onderbouwde inschatting aan ons kan worden voorgelegd door uw ministerie. Tot die tijd kunnen wij slechts onze eigen inschattingen maken van de verwachte effecten voor de uitvoering van de bijstand.

Kostendelersnorm

Waar wij in de kostendelersnorm veel terug zien van het commentaar dat vanuit gemeenten is geleverd op de huishoudtoets, schatten wij toch in dat deze zal leiden tot een flinke extra belasting van de uitvoering en daarmee tot een toename van de uitvoeringskosten. Dit hangt samen met de complexiteit om deze norm te berekenen. Bovendien zal de norm steeds opnieuw moeten worden berekend wanneer er veranderingen optreden in de inkomenssituatie van één van de gezinsleden. Hierdoor zal de frequentie van mutaties navenant toenemen. Dat leidt tot hogere kosten.

Wij vragen voorts aandacht voor de extra kosten in verband met de implementatie. Ten eerste zullen de gemeentelijke systemen moeten worden aangepast op het werken met de kostendelersnorm. Deze informatiesystemen zullen twee keer in korte tijd moeten worden aangepast aangezien dit samenloopt met de introductie van loondispensatie. Wij pleiten er dan ook voor om deze aanpassingen synchroon te laten lopen om de administratieve belasting van gemeenten te verminderen en de invoeringskosten te verlagen. Het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) kan een informatiekundige uitvoeringstoets doen naar de impact voor gemeenten. Ten tweede zullen klantmanagers hiermee moeten leren werken, en ten derde zullen alle gemeenten hun gehele bijstandsbestand binnen een jaar moeten screenen en herbeoordelen op basis van de nieuwe norm. Op basis van de ervaringen uit 2011/2012 met de invoering van de huishoudinkomenstoets, weten we dat de kosten voor een gemeente als Den Bosch om en nabij de € 260.000 euro liggen. Het herbeoordelen van een klantenbestand van ca. 750 uitkeringsgerechtigden vergt een extra capaciteit van zo'n 5,5 fte. Vertalen we dit door naar de landelijke situatie (325.000 bijstandsgerechtigden) dan zou het om een incidentele kostenpost gaan van tussen de 80 en 120 miljoen euro.

Individualisering langdurigheidstoelage en bijzondere bijstand

Ook de individualisering van de langdurigheidstoelage vraagt om een intensievere beoordeling, rapportage en conclusie van geval tot geval. De gemeente Eindhoven heeft een indicatieve berekening gemaakt waarbij het effect van de individualisering kan oplopen tot een toename van zo'n 6.000 werkuren per jaar. Dit is een jaarlijkse kostenstijging van 250.000 euro, oftewel zo'n 5 fte. Een zelfde intensivering van de beoordeling ontstaat door een verschuiving van categoriale bijzondere bijstand naar individuele bijzondere bijstand. Elk individueel geval zal op zichzelf beoordeeld en afgehandeld moeten worden. Gemeenten hebben nog geen goede inschatting kunnen maken tot welke extra belasting dit zal leiden in de afhandeling van de bijzondere bijstand. Voorzichtige inschattingen duiden op een verdubbeling van de benodigde capaciteit. Wij stellen voor dat uw Ministerie hier samen met gemeenten een onderzoek naar start.

Inkomensdeel

Er wordt structureel € 80 miljoen bezuinigd op het inkomensdeel in relatie tot de kostendelersnorm. Het is niet duidelijk op basis van welke gegevens deze inschatting is gemaakt. Uit een monitor die recent is uitgevoerd door het CBS is gebleken dat de besparingen die in 2009 waren voorzien als gevolg van de aangescherpte normen voor kinderalimentatie niet aantoonbaar gerealiseerd zijn. Op basis van de uitkomsten van de monitor is het beeld zelfs dat van de destijds ingeboekte besparing van € 120 miljoen op het inkomensdeel hooguit een vijfde is gerealiseerd. Wij pleiten ervoor dergelijke meerjarige effecten op het inkomensdeel alleen in te boeken als tegelijkertijd wordt gemonitord in hoeverre deze besparingen ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. Dit om gemeenten te beschermen tegen eenmalige financiële risico's als gevolg van ambitieuze maatregelen die op Rijksniveau worden genomen. Het structurele risico ligt bij het Rijk, aangezien het macrobudget op basis van realisaties zal worden gecorrigeerd. Hetzelfde geldt voor de verwachte besparing van 80 miljoen op de uitkeringslasten als gevolg van de verbeterde naleving van verplichtingen. Er wordt een groot aantal veronderstellingen gedaan, die niet kunnen worden onderbouwd met onderzoeksgegevens of ervaringscijfers. Wij pleiten daarom voor een onafhankelijke analyse, waarbij ook de uitvoering zelf wordt betrokken, alvorens er besparingen worden ingeboekt op het inkomensdeel.

Artikel 2-onderzoek nodig

In algemene zin valt het ons op dat de aannames die worden gedaan over de besparingen die kunnen worden geboekt op de uitkeringslasten hooggespannen zijn, zonder dat deze goed kunnen worden onderbouwd op basis van betrouwbare cijfers. Tegelijkertijd is er vrijwel geen aandacht voor de uitvoeringsconsequenties voor gemeenten. Wij vragen u daarom zorgvuldig conform artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet te handelen. Hierin staat dat bij een verzwaring van de taken de bijbehorende kosten om deze taken naar behoren uit te kunnen voeren deugdelijk in beeld moeten worden gebracht. Naar onze mening is dit niet het geval en dient dit alsnog te gebeuren. Wij pleiten ervoor de uitvoering intensief te betrekken bij dit artikel 2 onderzoek.

3. Onduidelijkheden bij diverse onderdelen van het wetsvoorstel

Naast de beperkte beleidsvrijheid en de intensivering van de bureaucratie zonder financiële compensatie bestaan er nog onduidelijkheden over diverse onderdelen van het wetsvoorstel. Deze vragen komen naar voren in de bijlage. Wij willen hierover op de korte termijn met u in gesprek.

4. Ontbreken integrale wettekst WWB-maatregelen en Participatiewet

De invoering van het wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014 en de Participatiewet betreffen twee separate trajecten, met verschillende invoeringsdata. Wij bepleiten dat het wetsvoorstel WWB-maatregelen en de Nota van Wijziging Participatiewet één integrale wettekst gaan vormen. De

behandeling van de Participatiewet los van de WWB-maatregelen 2014 maakt een goed afgewogen integrale beoordeling vanuit het perspectief van de uitvoering lastig. Daarnaast werkt het kostenverhogend omdat er twee keer geïmplementeerd moet worden, terwijl er door ons om een integrale wettekst wordt verzocht in verband met de samenhang. Het hanteren van verschillende invoeringsdata voor de beide wetsvoorstellen betekent eveneens dat de gemeentelijke ICT tot twee keer toe moeten worden aangepast, met alle bijbehorende risico's.

In relatie tot de Participatiewet willen wij ook onze zorg uitspreken over de rigide invalshoek van de WWB-maatregelen en de weerslag die dit heeft op de dienstverlening aan werknemers die een aanvullende uitkering krijgen omdat zij via het instrument loondispensatie aan de slag zijn. Gemeenten willen dat hun burgers zoveel mogelijk economisch zelfstandig zijn. De WWB fungeert daarbij als ultiem vangnet. Mensen die met loondispensatie aan de slag gaan, blijven – soms levenslang – aan een aanvullende uitkering verbonden. De systematiek van de aanvullende bijstandsuitkering betekent dat alle rechten en plichten van de bijstand blijven gelden. Met andere woorden: de aanvulling is onderhevig aan de inkomensvoets, de vermogensvoets en de partnersvoets. De consequentie is dat gemeenten voor werknemers die werkzaam zijn met loondispensatie regelmatig een bijstandvoets moeten uitvoeren en daar blijvend menskracht en middelen voor moeten vrijmaken.

Het Uitvoeringspanel onderschrijft onze bezwaren.

In de bijlage gaan we in op de uitvoeringspunten per onderwerp uit het concept wetsvoorstel. We behandelen de thema's:

- Kostendelersnorm;
- Intensivering armoedebeleid;
- Aanscherping maatregel bij zeer ernstige misdragingen jegens de uitvoerende instantie en invoering in alle socialezekerheidswetten;
- Algehele arbeids- en re-integratieplicht, plicht tot tegenprestatie en uniformering verplichtingen;
- Invoering zoektijd van vier weken ook voor 27 jaar en ouder.

Tot slot

Wij doen een beroep op het kabinet om gemeenten op bovenstaande punten tegemoet te komen en hen zo in staat te stellen om op een verantwoorde manier invulling te geven aan de WWB-maatregelen.

Wij zijn te allen tijde bereid om een en ander nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. C.J.G.M. de Vet
Waarnemend voorzitter directieraad

Divosa

R. Paas
Voorzitter

Bijlage: Uitvoeringspunten per onderwerp uit het concept wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014

Kostendelersnorm

In het Regeerakkoord wordt de 'huishouduitkeringstoets' genoemd. In dit wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014 heeft het een andere term gekregen, namelijk 'kostendelersnorm'. Deze kostendelersnorm is zeer mutatiegevoelig, hetgeen wil zeggen dat wijzigingen in woon- en leefsituatie tot aanpassingen zullen moeten leiden in meerdere persoonsdossiers. Dit is een extra belasting voor de uitvoering en kan leiden tot problemen op het gebied van automatisering. Wij adviseren samen met het UP en KING om rekening te houden met ICT implicaties van de kostendelersnorm, die immers samenhang tussen meerdere dossiers veroorzaakt. Ook de berekening van de kostendelersnorm is complex en zal zeker leiden tot extra administratieve lasten en hogere uitvoeringskosten. Het Rijk heeft hiervoor nog geen compensatie opgenomen.

Studenten en meerderjarige schoolgaande kinderen

Wij adviseren om studenten en meerderjarige schoolgaande kinderen niet mee te tellen in de bepaling van het aantal personen in het huishouden, ongeacht hun inkomen. Dat is ook in lijn met de intentie van de regeling: verkregen inkomsten worden niet verdisconteerd met de verstrekte uitkeringen om zo een maximale stimulans voor werken te creëren. Wij vragen uw aandacht voor de diverse uitvoeringsproblemen waarmee gemeenten te maken zullen krijgen wanneer de student en de meerderjarige schoolgaande kinderen als medebewoner worden gezien. Ten eerste heeft de student geen informatieplicht aan de gemeente, mits dat geregeld wordt. Ten tweede hebben studenten vaak wisselende inkomsten waardoor de norm meerdere malen per jaar herberekend zal moeten worden. Ten derde is door het kabinet een sociaal leentelstel voor studenten aangekondigd. Hoe verhoudt dit zich tot de kostendelersnorm en het principe dat redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat geleend geld aangewend dient te worden voor het delen van kosten? Handhaving levert hoge uitvoeringskosten op, terwijl de te verwachten bezuiniging op de uitkeringen vele malen lager zal zijn. Wij adviseren dan ook om de studerende en meerderjarige schoolgaande kinderen, ongeacht hun inkomsten/bijverdiensten, niet mee te nemen als medebewoner bij het bepalen van de kostendelersnorm.

Technische aspecten

Mantelzorg

In het kader van de AWBZ en de Wmo worden burgers die beperkingen ondervinden steeds meer gestimuleerd om zelfstandig te blijven wonen en hun beperkingen zoveel mogelijk te compenseren door een beroep te doen op het netwerk van familie en vrienden. Integraal kabinetsbeleid krijgt vorm als de Wwb eenzelfde lijn volgt. Het is echter in het wetsvoorstel onduidelijk of de mogelijkheid, om personen die zorgbehoefte hebben of zorg verlenen te ontzien ten aanzien van hun inkomen, wel of niet blijft bestaan. Wij vragen u om duidelijkheid in welke zorgsituaties de kostendelersnorm wel of niet moet worden toegepast.

Beslagvrije voet

Als gehuwden een bijstandsnorm krijgen die op grond van artikel 22 onderdeel a wordt vastgesteld, omdat ze met meerdere meerderjarigen in dezelfde woning een hoofdverblijf hebben, wat betekent de normering dan voor de beslagvrije voet? Wij vragen u in deze om opheldering.

Bbz

Wij vragen om duidelijkheid over de overgangperiode bij de invoering van de kostendelersnorm. Daarnaast gaat de kostendelersnorm ook gelden binnen het Bbz. Welke andere gevolgen heeft dit wetsvoorstel voor het Bbz?

Intensivering armoedebeleid

Verruiming individuele bijzondere bijstand en individualisering langdurigheidstoelage

De individualisering van de langdurigheidstoelage en de verschuiving van categoriale naar individuele bijzondere bijstand zijn de opmaat voor een verdergaande maatwerkbenadering door gemeenten. Maatwerk heeft zonder meer consequenties voor de uitvoering door gemeenten in de vorm van meerkosten. Maatwerk is echter alleen mogelijk als op hoofdlijnen de kaders zichtbaar worden gemaakt waarop gemeenten lokaal beleid in gaan kleuren. Volgens ons heeft het Rijk de effecten en de financiële consequenties daarvan onvoldoende in beeld heeft gebracht. In het wetsvoorstel WWB-maatregelen zijn hiervoor namelijk geen uitvoeringskosten opgenomen. Gemeenten worden daardoor onvoldoende gecompenseerd voor de toename van de uitvoeringskosten als gevolg van deze verschuiving. Als gemeenten willen we de mogelijkheid behouden om regelingen categoriaal te verstrekken. Dit vermindert de uitvoeringskosten en het heeft een hoger bereik zodat je budget zoveel mogelijk bij de doelgroep – die dat nodig heeft – terecht komt.

Naar de mening van het kabinet biedt een individuele beoordeling de colleges meer mogelijkheden om achterliggende problemen van de belanghebbende en het gezin in kaart te brengen en via een integrale aanpak structureel aan te pakken. Deze individuele beoordeling is in lijn met de gedachte achter de drie decentralisaties. Deze integrale aanpak moet niet alleen gericht zijn op de terugkeer naar de arbeidsmarkt maar hier dient ook een relatie gemaakt te worden met de andere decentralisaties, namelijk AWBZ/Wmo en Jeugdzorg. De toekomstige instroom kan juist worden voorkomen door bijvoorbeeld voortijdig schoolverlaters terug te leiden naar school of te voorkomen dat jongeren de gezinswerkloosheid als norm gaan aanvaarden.

Ter voorkoming van dubbele aanvragen in 2014, te weten het eerste half jaar een langdurigheidstoelage (oude variant) en het tweede half jaar nog eens een individuele inkomenstoelage (zoals in concept wetsvoorstel WWB-maatregelen 2014), behoeft het voorgestelde nieuwe artikel 36 (Individuele inkomenstoelage) een aanvulling. De aanvulling luidt als volgt: "Onder een verleende individuele toeslag als bedoeld in het derde lid wordt mede begrepen een verleende langdurigheidstoelage op grond van dit artikel, zoals dat luidde op 30 juni 2014. Dit lid vervalt met ingang van 1 juli 2015. Gemeenten worden op deze wijze niet geconfronteerd met extra kosten. Klanten kunnen immers zeggen dat de langdurigheidstoelage wat anders is dan de individuele inkomenstoelage. Met als gevolg bezwaar- en beroepsprocedures.

De afschaffing van de categoriale bijstand voor chronisch zieken en gehandicapten leidt eveneens tot meer uitvoeringslasten voor gemeenten. Daarnaast wordt in het regeerakkoord aangekondigd dat de Wtcg afgeschaft en vervangen wordt door een maatwerkvoorziening die ook zal worden uitgevoerd door gemeenten. Wij adviseren om voor de maatwerkvoorziening een categoriale benadering van de doelgroep te handhaven en de gemeenten tijdig te betrekken bij het uitwerken van afspraken hieromtrent.

Beperking mogelijkheden categoriale bijzondere bijstand

Op pagina 24 van de Memorie van Toelichting wordt gezegd dat de mogelijkheid voor colleges blijft bestaan om binnen de wettelijke kaders van de individuele bijzondere bijstand groepen aan te wijzen, waarvan vaststaat dat zij door de bijzondere omstandigheden waarin zij verkeren, daadwerkelijke

specifieke noodzakelijk kosten hebben. Hierin gaat de Memorie van Toelichting er vanuit dat de uitvoeringskosten beperkt worden gehouden. De omzetting van categoriale bijzondere bijstand naar een maatwerkvoorziening heeft echter extra uitvoeringskosten tot gevolg.

Aanscherping maatregel bij zeer ernstige misdragingen jegens de uitvoerende instantie en invoering in alle socialezekerheidswetten

In de Memorie van Toelichting van dit concept wetsvoorstel dient geredeneerd te worden vanuit het begrip 'integere dienstverlening'. Als de dienstverlening integer is, is die als vanzelf veilig. Het uitgangspunt dient te zijn dat publieke dienstverlening nooit onder druk of dwang tot stand mag komen. Druk of dwang kunnen op verschillende manieren worden uitgeoefend, bijvoorbeeld door omkoping, verleiding, dreiging met zelfmoord en door agressie. Voor een boze, verdrietige of gefrustreerde klant kan begrip worden opgebracht. Zodra die gevoelens omslaan in een op de dienstverlener gerichte agressie dient de dienstverlening te worden opgeschort en in uiterste instantie te worden beëindigd. Als het staken van de dienstverlening voortduurt omdat de klant zijn houding niet wil wijzigen zal dit betekenen dat hij/zij niet meer aan zijn (informatie-)verplichtingen ingevolge de wet wil voldoen. Dit zal dus uiteindelijk leiden tot het beëindigen van de uitkering.

Wij verzoeken u vast te stellen dat het zeker is dat 'zeer ernstige misdragingen jegens de met de uitvoering van deze wet belaste instanties' ook de misdragingen betreft tegen het personeel van deze instanties (artikel 9 zesde lid concept wetsvoorstel). Heeft dit betrekking op alle bij de instantie werkzame personen, alsmede de betrokken ketenpartners en de aldaar werkzame personen, of wordt dit nauw verbonden aan de werkzaamheden die vanuit de WWB worden verricht? Dit wordt in de Memorie van Toelichting niet duidelijk. Voor de bestrijding van agressie is het zeker van belang dat het zich onthouden van zeer ernstige misdragingen een eigenstandige verplichting wordt en bovendien dat deze voor alle uitvoerende instanties geldt.

Algehele arbeids- en re-integratieplicht, plicht tot tegenprestatie en uniformering verplichtingen *Uitvoeringslasten*

Het kabinet gaat ervan uit dat aanscherping van de maatregelen artikel 8 eerste lid onderdeel j (opdragen van tegenprestatie), artikel 9 (Verplichtingen) en artikel 18 activerend zullen werken en dat het stimuleert om gedrag in de toekomst te verbeteren. Wij zijn zeer kritisch over het feit dat de verplichtingen in de wetstekst zeer gedetailleerd worden vastgelegd. Naar onze mening is dit niet in overeenstemming met de uitgangspunten van beleidsvrijheid van de WWB. Dit betekent voor gemeenten dat het erg arbeidsintensief wordt door een verhoogd risico aan bezwaar- en beroepprocedures. Het wetsvoorstel veronderstelt een uniformering te bereiken, waar het vermogen om te werken individueel moet worden beoordeeld. Deze voorstellen leggen een grote claim op de uitvoering omdat:

- Er per individu, maar dan wel voor welhaast het totale bestand beoordeeld moet worden of een klant 'naar vermogen' voldoet aan de verplichtingen. Het gaat hier over de totale groep en daardoor zullen de werkzaamheden fors zijn. De zorgvuldigheid die vereist is vanwege de grote impact die een weigering van drie maanden heeft, vraagt veel van de uitvoerenden. Het vraagt een consequente registratie in verband met de onderbouwing en motivering van de maatregelen met onderliggende bewijsstukken.
- De werkprocessen en administraties zullen moeten worden aangepast om de gemeentelijke uitvoering toe te rusten op de nieuwe eisen.
- De verwachting is dat er een toename van agressie, klachten en bezwaarprocedures zal zijn vanwege de impact van de maatregelen.

Het ingeschreven staan bij een uitzendbureau

Wij willen de passage (artikel 18 vierde lid onderdeel e), waarin 'het ingeschreven staan bij een uitzendbureau' verplicht gesteld wordt voor werkzoekenden, laten vervallen. Naar onze mening is deze eis onwenselijk en daarbij eveneens niet handhaafbaar. Uitzendbureaus zijn niet verplicht om WWB'ers in te schrijven en ze zijn niet verplicht om hierover informatie te verstrekken. Een dergelijke eis komt de relatie tussen de gemeente en de uitzendbureaus niet ten goede.

De bereidheid te reizen over langere afstand met een totale reisduur van 3 uur per dag of te verhuizen

Wij willen graag aandacht voor de onuitvoerbaarheid van de wettekst in artikel 18 vierde lid onderdeel g 'De bereidheid te reizen over langere afstand met een totale reisduur van 3 uur per dag of te verhuizen, indien dat noodzakelijk is voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid'. Dit wetsartikel lijkt uit te gaan van het idee dat mensen duurzaam uitstromen naar een vaste fulltime baan. Het doet geen recht aan de flexibilisering van de arbeidsmarkt met contracten van korte duur en 0-uur contractanten. Ook vanuit de uitkeringsgerechtigde geredeneerd, is het een irreële eis. Daarnaast is er een verschil op te merken tussen laag- en hoogopgeleiden. In de praktijk reizen vooral hoger opgeleiden dergelijke reisafstanden voor hun baan. De bepaling gaat niet over een gedraging maar over de bereidheid van een klant. Dit is vaak lastig aan te tonen. Daarmee is in de praktijk de verhuisplicht niet uitvoerbaar. Hoe verhoudt dit artikel zich tot een verdrag als het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, in het bijzonder artikel 8?

Plicht tot tegenprestatie

Wij adviseren u om in deze de Memorie van Toelichting aan te passen. Om een dergelijke verplichting op te leggen, is het ook van belang om te weten wat een tegenprestatie inhoudt. In de Memorie van Toelichting ligt de nadruk op wat het niet is. Wij willen voorstellen om vrijwilligerswerk ook als tegenprestatie te laten gelden. Dit zorgt voor een hogere motivatie en aansluiting bij de belangstelling van de uitkeringsgerechtigde. Volgens de wettekst legt het college de klant een tegenprestatie op als het noodzakelijk wordt geacht. Het college moet nadere regels stellen in de verordening. De Memorie van Toelichting wekt echter de suggestie dat de gemeente iedere klant een tegenprestatie oplegt. Als het Rijk van gemeenten verwacht om een tegenprestatie te vragen aan hun klanten dan zullen gemeenten extra kosten moeten maken om aanbod te ontwikkelen op dit punt. Bovendien zullen gemeenten begeleiding en ondersteuning moeten organiseren om dit mogelijk te maken en de deelname aan die activiteiten moeten controleren en handhaven. De gemeente zal ook verzekeringstechnische aspecten moeten regelen met de bijbehorende kosten. Als gemeenten deze inspanningen geacht worden te gaan leveren, dient het Rijk hen daarvoor te compenseren. In het wetsvoorstel worden ook hier geen uitvoeringskosten voor opgenomen.

Het weigeren van de uitkering voor een periode van drie maanden

De voorgenomen maatregel, het weigeren van drie maanden uitkering, is naar onze mening buitenproportioneel en contraproductief. Het niet naleven van een arbeidsverplichting wordt nu zwaarder bestraft dan recidive bij fraude. Per 1 januari 2013 zijn gemeenteraden op grond van de 'Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving' verplicht bij verordening regels te stellen over de bevoegdheid de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de bestuurlijke boete wegens een herhaaldelijke schending van de inlichtingenplicht (recidive). Divosa, VNG, Schulinc en het RCF Kenniscentrum Handhaving/LKC hebben hiervoor in nauwe samenwerking met een aantal gemeenten een modelverordening ontwikkeld. De nieuwe bevoegdheid geeft gemeenten de mogelijkheid om in geval van recidive de bestuurlijke boete volledig te verrekenen met de uitkering voor een tijdvak van maximaal drie maanden. Gemeenten zijn hierin volledig vrij te bepalen hoe ze gedurende deze periode met de beslagvrije voet willen omgaan. In de

modelverordening is gekozen voor een middenweg. Enerzijds is uiting gegeven aan het uitgangspunt dat fraude niet mag lonen, anderzijds is rekening gehouden met de zorgplicht van gemeenten en het risico van maatschappelijke kosten. Voor gemeenten geldt hierin volledige beleidsvrijheid en dit zouden wij ook graag willen zien bij de voorgenomen maatregel in de WWB-maatregelen 2014. Wij willen voorstellen om ook de mogelijkheden te scheppen om kortere maatregelen op te leggen. Op die wijze hebben gemeenten de ruimte om eerst over te gaan op een waarschuwing en andere lichtere sancties alvorens over te gaan op het beëindigen van de uitkering. Daarnaast vragen we ook voor deze passage in dit wetsvoorstel aandacht voor de zorgplicht van gemeenten, het risico van maatschappelijke kosten en de gevolgen voor lopende schuldhulpverleningstrajecten.

'Het weigeren van een uitkering' in artikel 18 lid 4 en 5 is een nieuwe term. Wat wordt er met een weigering van de bijstand bedoeld? Wordt het recht op bijstand geweigerd of wordt het geldbedrag geweigerd of verlaagd? Gemeenten spreken over het beëindigen van de uitkering en dit heeft als voordeel dat wanneer de cliënt na drie maanden niet terug komt, de zaak niet open blijft staan. Het op nul zetten van de uitkering betekent dat de arbeids- en de informatieverplichting nog van toepassing blijven. Deze maatregel leidt weer tot extra uitvoeringskosten voor gemeenten. Het betreft enerzijds aanpassingen in het beleid en in de beschikkingen. Het gaat ook om veranderingen in de communicatie naar cliënten. Anderzijds betekent het structureel dat er iedere keer na drie maanden uitsluiting opnieuw een aanvraagprocedure gaat lopen. Het aantal aanvragen op jaarbasis zal dus stijgen met de bijbehorende uitvoeringskosten.

Invoering zoektijd van vier weken ook voor 27 jaar en ouder

Wij kunnen op hoofdlijnen instemmen met het voornemen van het kabinet de zoektermijn ook voor personen ouder dan 27 jaar te laten gelden. Zo'n uitbreiding ligt ook in lijn met de wensen van gemeenten. De zoekperiode van vier weken is echter voor bepaalde groepen in de samenleving geen reële eis. Uitzondering daarop kunnen bepaalde groepen in de samenleving zijn, zoals dak- en thuislozen. Dit wordt lokaal bepaald, bijvoorbeeld door een hardheidsclausule. Het college moet de mogelijkheid hebben om in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende af te wijken van de bepalingen. Wij kunnen niet instemmen met dat gemeenten verplicht worden om een plan van aanpak op te stellen voor iedere werkzoekende. Dit is erg arbeidsintensief. Wij zetten ook onze vraagtekens bij de ingeboekte bezuiniging. Diverse gemeenten voeren dit beleid al sinds enkele jaren en om die reden is het de vraag in hoeverre er een besparing valt te realiseren.

Uitvoeringspraktijk langdurigheidstoeslag, categoriale en individuele bijzondere bijstand

Datum: 11 april 2013

Inleiding

Divosa en VNG hebben 14 maart jl. een bestuurlijke reactie gegeven op het conceptwetsvoorstel WWB-maatregelen 2014.

Samen met gemeenten hebben wij in onze reactie onder meer gesteld dat de individualisering van de langdurigheidstoeslag vraagt om een intensievere beoordeling, rapportage en conclusie van geval tot geval. Daarnaast zijn wij van mening dat de verschuiving van de categoriale bijzondere bijstand naar individuele bijzondere bijstand in ieder geval een intensievere beoordeling vraagt waardoor de uitvoeringskosten zullen stijgen. Wij stellen dat elk individueel geval op zichzelf beoordeeld en afgehandeld moet worden. Tijdens het schrijven van de bestuurlijke reactie hadden gemeenten echter nog geen goede inschatting kunnen maken tot welke extra belasting dit zal leiden in de afhandeling van de bijzondere bijstand. Voorzichtige schattingen die wij ontvingen, duiden op een verdubbeling van de benodigde capaciteit. Maatwerk heeft namelijk zonder meer consequenties voor de uitvoering door gemeenten in de vorm van meerkosten.

Woensdag 3 april jl. hebben SZW, Divosa en VNG overleg gevoerd over de door ons gesignaleerde onduidelijkheden van het wetsvoorstel WWB-maatregelen. Uit dit overleg bleek dat SZW graag wil weten of er inderdaad sprake is van een verhoging van de uitvoeringskosten bij de verschuiving van de categoriale naar de individuele bijzondere bijstand.

Onze bevindingen

Wij hebben bovenstaande vraag voorgelegd aan diverse gemeenten en ons antwoord zal fungeren als toelichting op onze bestuurlijke reactie op het conceptwetsvoorstel WWB-maatregelen 2014. Uit onze inventarisatie onder gemeenten blijkt dat het wel degelijk zal leiden tot hogere uitvoeringskosten. Het argument dat het niet zo zou zijn is volgens ons niet juist. Gemeenten hoeven niet standaard bij elke aanvraag voor categoriale bijzondere bijstand een individuele toets te doen. Ze moeten echter wel aanbieden dat men een aanvullende individuele aanvraag kan doen.

Een voorbeeld: De gemeente Den Haag verstrekt aan ouders met kinderen op het VO die een inkomen hebben van < 110% van de bijstandsnorm een bedrag van € 125,- voor aannemelijke schoolkosten. Dit is bedoeld voor een boekentas, gymkleding, etui, etc. Voor het merendeel van de ouders voldoet deze tegemoetkoming. Het kan echter zo zijn dat ouders aantoonbare noodzakelijke meerkosten voor hun schoolgaand kind hebben die zij niet uit eigen middelen kunnen voldoen en waarvoor ze niet hebben kunnen reserveren. Hiervoor kan een aanvraag individuele bijzondere bijstand worden ingediend. Dit komt echter maar in een beperkt aantal gevallen voor. Van de 13.000 categoriale verstrekkingen schoolkosten zullen slechts enkele tientallen ouders nog aanvullende bijzondere bijstand vragen voor schoolkosten.

Een recente uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (26 maart 2013 Amsterdam) ondersteunt dat gemeenten niet standaard bij elke aanvraag voor categoriale bijzondere bijstand een individuele toets moeten doen. Dit betekent dat maar een zeer klein percentage van de gevallen feitelijk een aanvraag individuele bijzondere bijstand zal doen. De uitspraak van de Centrale Raad van Beroep luidde als volgt:

"het door appellant gebruikte aanvraagformulier als bedoeld onder 1.1. ziet specifiek op categoriale bijzondere bijstand. Het gaat om de aanvraag van een tegemoetkoming voor chronisch zieken, waarvoor kon worden volstaan met het verstrekken van gegevens over het inkomen en de chronische ziekte. Het college behoeft deze aanvraag van appellant niet tevens als een aanvraag om individuele bijzondere bijstand aan te merken. Vergelijk de uitspraak van de Raad van 25 september 2012. De verlening van individuele bijzondere bijstand vindt plaats in een ander kader en vergt een andere beoordeling dan categoriale bijzondere bijstand. Die beoordeling is toegespitst op het individuele geval. Het betoog van appellant dat het college op deze wijze niet het vereiste maatwerk heeft geleverd, slaagt evenmin. De Memorie van Toelichting biedt op dit punt onvoldoende aanknopingspunten voor het oordeel dat het college, om aan zijn verplichting tot maatwerk te voldoen, een aanvraag om categoriale bijzondere bijstand in alle gevallen tevens aan het bepaalde in artikel 35, eerste lid, van de WWB moet toetsen."

Uitvoeringspraktijk individualisering langdurigheidstoeslag

De gemeente Utrecht liet ons weten dat er op jaarbasis ca. 7700 aanvragen langdurigheidstoeslag (6500 aanvragen) en reserveringstoeslag 65plus (1200 aanvragen) worden afgehandeld. Zij verwachten overigens dat het aantal aanvragen, gezien de economische recessie, de komende jaren

zal toenemen. De aanvragen worden categoriaal (conform artikel 35 WWB) en grotendeels geautomatiseerd afgehandeld. Utrecht streeft ernaar om, uit het oogpunt van een efficiënte en klantgerichte dienstverlening, in 2014 60% van de aanvragen geautomatiseerd af te handelen. Utrecht legt de individuele beoordeling zo uit dat men toetst of de cliënt aan de belangrijkste voorwaarden voldoet, namelijk het hebben van een langdurig laag inkomen. Ze proberen dit zoveel mogelijk geautomatiseerd af te handelen door gebruik te maken van bestandskoppelingen. Als er een verschuiving plaats gaat vinden van categoriale verstrekking naar een verstrekking via bijzondere bijstand dan heeft dit gevolgen voor de cliënten en voor de uitvoeringspraktijk. Voor cliënten zal de aanvraag- en bewijslast toenemen. We denken hierbij aan het invullen van aanvraagformulieren, het insturen van bewijsstukken en het aantonen van de kosten. De uitvoeringslast en bijbehorende bureaucratie zal bij de individuele beoordeling hoger liggen dan bij de huidige grotendeels geautomatiseerde en klantvriendelijk ingerichte werkwijze.

Het voorbeeld van Utrecht geldt voor meer gemeenten omdat ook daar de systemen worden gekoppeld, onder meer via het BKWI, waardoor duidelijk wordt of iemand rechthebbende is en in welke categorie. Vaak worden ook bestanden van Stadspassen hierop bekeken. Dit is een standaard werkproces. De consultant controleert dan individueel op afwijkingen. Veel gemeenten doen ook steekproefsgewijs controles op de rechtmatigheid maar zetten ook formulierenbrigades of een projectmatige aanpak in om meer maatwerk te verrichten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het inzetten van belastingadviseurs (o.a. Almere en Delft) en wijkprojecten via het Maatschappelijk Werk en buurtzorg.

De conclusie is dat categoriale bijzondere bijstand veel voordelen biedt waarbij ook een individuele, maatwerk aanpak als aanvullende dienstverlening wordt ingezet. Het uitkeren van aannemelijke kosten is bovendien een stuk eenvoudiger in de verwerking dan daadwerkelijke kosten. De aanname is, dat door de verschuiving van categoriaal verstrekken van de langdurigheidstoelage en de reserveringstoelage naar verstrekken via de bijzondere bijstand de uitvoeringskosten zullen stijgen met 3,3 fte.

Uitvoeringspraktijk verschuiving naar individuele bijzondere bijstand

Het verschil tussen de categoriale bijzondere bijstand en individuele bijzondere bijstand is het verschil tussen aannemelijke en daadwerkelijke kosten. Als gemeenten deze categoriale bijstand aanvragen moeten gaan toetsen op werkelijke kosten in plaats van aannemelijke kosten dan kan er geen of veel minder sprake zijn van geautomatiseerde afhandeling en zullen alle aanvragen handmatig, conform afhandeling bijzondere bijstand, verwerkt moeten worden. Het gebruikmaken van groepskenmerken is weliswaar een mogelijkheid binnen de individuele bijzondere bijstand waarbij de noodzaak reeds is vastgesteld maar het specifiek toetsen van de gemaakte kosten blijft hier wel van toepassing en dat betekent alsnog een verzwaring van de uitvoeringslasten. Gemeenten verlenen maatwerk op alle aanvragen van klanten die ze niet in de lopende uitkering kennen. Bij de lopende klanten verlenen zij maatwerk op alle aanvragen waarbij de klant aangeeft dat er meer kosten worden gemaakt dan dat de categoriale bijzondere bijstand dekt. Dit kunnen bijvoorbeeld schoolkosten zijn voor kinderen. Het individueel beoordelen is een gesprek in de spreekkamer, het individueel rapporteren in een klantdossier, alles individueel in het betalingssysteem zetten en een beschikking sturen.

We nemen de gemeente Breda als voorbeeld. Zij hebben het gevolg bekeken van de verschuiving van categoriale naar individuele bijzondere bijstand. Ze zijn uitgegaan van de huidige categoriale regelingen. Ze hebben het 'omgezet' naar individuele aanvragen en ze hebben daarbij gekeken hoeveel tijd het kost om die aanvraag individueel te beoordelen. De gemeente gaat nu uit van 30 minuten voor de afhandeling van een categoriaal bijzondere bijstands aanvraag. Zij rekenen 60 minuten voor de afhandeling van een individuele bijzondere bijstands aanvraag. Concreet betekent dit dat straks de intake en verwerking van mogelijk alle aanvragen 60 minuten gaan duren. Gemeenten schatten op basis van de huidige uitvoering dat de afhandeling van een aanvraag individuele bijzondere bijstand tweemaal zo lang duurt als de afhandeling van een categoriale aanvraag.

Vooraf het niet meer op groepskenmerken, maar op individuele omstandigheden en situaties toekennen van bijzondere bijstand gaat echt meer tijd kosten. Zowel in de uitdraag van gegevens, het vastleggen en archiveren daarvan, maar ook en vooral in de motivatie waarom iemand wel of geen bijzondere bijstand zal krijgen. De rapportages en beschikkingen zullen uitgebreider moeten zijn. Daarbij komt nog de extra tijd voor bezwaar en beroep. De gemeente Breda heeft de berekening losgelaten op vier categoriale regelingen, namelijk de CZM, LDT, seniorentoeslag en het schoolstartpakket. Daarnaast is het de vraag of zij de aanvragen laten afhandelen door een backoffice waar de medewerkers in schaal 7 werken of door klantmanagers die in schaal 9 werken. Als er meer

maatwerk moet worden geleverd, dan verwachten zij ook een verschuiving in personeelskosten naar hoger opgeleide medewerkers, schaal 9. De gemeente Breda gaat uit van stijging met ongeveer 6000 individuele aanvragen. De geschatte werktijd is 3000 uur en 2,24 fte. De extra kosten liggen op deze manier tussen de €150.000,- en € 180.000,- op jaarbasis. Er dient ook rekening te worden gehouden met de doorbelasting per fte. Hierdoor kom je op een bedrag van € 84.367,36.

Conclusie

Het bovenstaande is een waardevolle toevoeging op onze verstuurde bestuurlijke reactie. Deze onderbouwing geeft aan dat gemeenten meer uitvoeringskosten verwachten door de individualisering van de langdurigheidstoelage en de verschuiving van categoriale naar individuele bijzondere bijstand. Daarnaast blijkt hieruit dat gemeenten op dit moment niet standaard bij elke aanvraag voor categoriale bijzondere bijstand een individuele toets moeten doen. Zij leveren wel maatwerk wanneer klanten aangeven dat er meer kosten worden gemaakt dan dat de categoriale bijzondere bijstand dekt en doen regelmatig steekproeven.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Postbus 30435 2500 GK Den Haag

TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

